

Právo na spravedlivý proces

Pochybení v procesu dokazování, resp. při zjišťování skutkového stavu, může být zásahem do práva na spravedlivý proces.

(Usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 7 Tdo 1428/2007, ze dne 27.2.2008)

Nejvyšší soud České republiky rozhodl v neveřejném zasedání o dovolání obviněného Ing. B. J., které podal obhájce obviněného proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 3. 4. 2007, sp. zn. 9 To 557/2006, v trestní věci vedené u Okresního soudu v Sokolově pod sp. zn. 21 T 6/2005, tak, že podle § 265k odst. 1 tr. ř. se zrušují rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 3. 4. 2007, sp. zn. 9 To 557/2006, a rozsudek Okresního soudu v Sokolově ze dne 25. 10. 2006, sp. zn. 21 T 6/2005. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. se zrušují také další rozhodnutí na zrušené rozsudky obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. se Okresnímu soudu v Sokolově příkazuje, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění :

V řízení proti uprchlému byl obviněný rozsudkem Okresního soudu v Sokolově ze dne 25. 10. 2006, sp. zn. 21 T 6/2005, uznán vinným úmyslným trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1, 3 tr. zák. a odsouzen podle § 213 odst. 3 tr. zák. k trestu odnětí svobody na 2 roky, se zařazením pro jeho výkon podle § 39a odst. 3 tr. zák. do věznice s dozorem. Podle rozsudku soudu I. stupně obviněný od září 1990 do 30. 6. 2004 neplnil vyživovací povinnost vůči své dceři A. J., ač byl podle rozsudku Okresního soudu v Sokolově ze dne 29. 10. 1990, sp. zn. 13 P 210/90, které nabylo právní moci dne 28. 11. 1990, povinen platit k rukám matky 450,- Kč měsíčně, přičemž věděl o své vyživovací povinnosti a bylo v jeho silách hradit výživné alespoň částečně, pokud by řádně nahlásil svou vyživovací povinnost zaměstnavateli P. P. H., a. s., u kterého byl zaměstnán do 4. 3. 1991, kdy byl pracovní poměr ukončen pro hrubé porušování pracovní kázně a pokud by se řádně evidoval u úřadu práce, řádně s ním spolupracoval a podrobil se rekvalifikaci.

K odvolání podaném obhájcem obviněného Krajský soud v Plzni rozsudkem ze dne 3. 4. 2007, sp. zn. 9 To 557/2006, podle § 258 odst. 1 písm. b) tr. ř. zrušil rozsudek soudu I. stupně v celém rozsahu a podle § 259 odst. 3 tr. ř. a znovu rozhodl tak, že obviněného uznal vinným trestným činem zanedbání povinné výživy podle § 213 odst. 1, 2 tr. zák. a podle § 213 odst. 2 tr. zák. ho odsoudil k trestu odnětí svobody v trvání 1 roku, se zařazením pro jeho výkon podle § 39a odst. 3 tr. zák. do věznice s dozorem. Odvolací soud, oproti soudu I. stupně, omezil dobu páčání trestné činnosti pouze do 4. 3. 1991, kdy skončil pracovní poměr u zaměstnavatele a od kdy je obviněný přes 15 let neznámého pobytu a bylo po něm neúspěšně pátráno v České republice i v zahraničí. Není tak vyloučeno, že po této době mohly obviněnému v plnění vyživovací povinnosti bránit objektivní důvody.

Proti rozsudku odvolacího soudu podal obhájce obviněného Mgr. I. Ž. řádně a včas dovolání z důvodu uvedeného v ustanovení § 265b odst. 1 písm. e), g) tr. ř.

Nepřípustnost trestního stíhání ve smyslu § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř. spatřuje obhájce v tom, že ač krajský soud dospěl k závěru, že trestní stíhání není promlčeno, protože se obviněný zdržuje na

neznámém místě v cizině, na jiném místě odůvodnění rozsudku uvádí, že o obviněném nejsou žádné zprávy a po jeho osobě je bezúspěšně pátráno jak v České republice, tak i v zahraničí. Proto se obhájce domnívá, že nelze použít ustanovení § 67 odst. 2 písm. b) tr. zák., neboť nebylo prokázáno, že obviněný „po dobu od roku 1991 do současnosti se nezdržoval v cizině“. K důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. obhájce pouze uvedl, zda „rozhodnutí spočívá na jiném nesprávném hmotně právním posouzení, tedy zda bylo v plném souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva“. S odkazem na ustanovení § 265i odst. 4 tr. ř. pak obhájce podal dovolání do výroku o vině i trestu napadeného rozsudku. V závěru dovolání obhájce navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil rozsudky soudů obou stupňů a podle § 265l odst. 1 tr. ř. věc přikázal soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.

Státní zástupkyně Nejvyššího státního zastupitelství ve vyjádření k dovolání uvedla, že dovolání je důvodné, protože závěr krajského soudu o tom, že se obviněný od roku 1991 zdržuje na neznámém místě přímo v cizině, je skutkově naprosto nepodložený. Takovýto závěr, že v průběhu celého trestního stíhání nebyl nijak zjištěn, doložen ani potvrzen, a krajský soud vzal za podklad svého rozhodnutí zprávy Policie ČR, kdy ani ve spolupráci s Národní ústřednou Interpolu se nepodařilo ozřejmit jakékoliv místo pobytu obviněného v cizině. Tyto skutkové okolnosti, že tedy byly posouzeny tak, že pokud se obviněný nenacházel ve vazbě ani ve výkonu trestu odnětí svobody a i vnitrostátní pátrání bylo neúspěšné, musí se zdržovat v cizině. Na základě uvedených skutečností, ale podle státní zástupkyně nelze k takovému závěru dospět a shledává tak mezi tímto závěrem a uvedenými skutkovými zjištěními o pobytu obviněného extrémní rozpor, což má dosah na jiné hmotně právní posouzení, kterým je právě otázka promlčení ve smyslu § 67 tr. zák. Státní zástupkyně proto navrhla, aby byl rozsudek krajského soudu zrušen a tomuto soudu bylo přikázáno, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z uvedeného vyplývá, že podstata dovolání spočívá ve správnosti skutkového zjištění odvolacího soudu, že se obviněný od roku 1991 zdržuje v cizině, když tato skutečnost způsobuje stavění promlčecí doby. Podle § 67 odst. 2 písm. b) tr. zák. se totiž do promlčecí doby nezapočítává doba, po kterou se pachatel zdržoval v cizině. Podle § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř. pak trestní stíhání nelze zahájit, a bylo-li již zahájeno, nelze v něm pokračovat a musí být zastaveno, je-li trestní stíhání promlčeno.

Existenci důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř., tj. že proti obviněnému bylo vedeno trestní stíhání, ačkoli podle zákona bylo nepřijatelné /z důvodu promlčení - § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř./, tak obhájce obviněného zakládá na tvrzení o nesprávném skutkovém závěru odvolacího soudu, že se obviněný od roku 1991 zdržuje v cizině, když tuto okolnost považuje za neprokázanou. Námitka obhájce tak v podstatě směřuje proti neúplnosti dokazování a hodnocení důkazů odvolacím soudem, na základě kterého skutkový závěr o pobytu obviněného v cizině učinil. Takovéto námitky jsou ale zásadně v řízení o dovolání nepřijatelné, protože Nejvyšší soud je v řízení o dovolání skutkovými zjištěními soudů vázán, a to i v případě, kdy se nejedná přímo o právní posouzení skutku z hlediska naplnění znaků skutkové podstaty konkrétního trestného činu, ale také v případě možnosti aplikace jiných ustanovení hmotného práva, v daném případě § 67 odst. 2 písm. b) tr. zák., kde skutkové zjištění o pobytu obviněného v cizině v dané době, je podkladem závěru o neexistenci promlčení trestného činu.

Důvodem zásahu do skutkových zjištění odvolacím soudem, je pak pouze případ, kdy Nejvyšší soud shledá tzv. extrémní rozpor (nesoulad) mezi provedenými důkazy a skutkovými závěry soudu, v daném případě závěrem významným pro rozhodnutí o vině, a to o pobytu obviněného v cizině. Pochybení v procesu dokazování, resp. při zjišťování skutkového stavu, může být zásahem do práva na spravedlivý proces. Nejvyšší soud v souladu s vyjádřením státní zástupkyně dospěl k závěru, že v této věci takovýto rozpor existuje, protože zjištění pobytu obviněného v cizině je rozhodující skutečností pro posouzení otázky promlčení trestního stíhání podle § 67 tr. zák. Obhájce obviněného přitom od počátku řízení před soudem poukazoval na nejasnosti ohledně toho, zda je obviněný vůbec

na živu a kde se případně zdržuje. Odvolací soud přitom neuvádí z čeho učinil závěr o pobytu obviněného v cizině. Z obsahu trestního spisu vyplývá pouze ničím nepodložené tvrzení v usnesení o zahájení trestního stíhání ze dne 6. 12. 2004, že podle „neověřených pramenů“ by se měl obviněný zdržovat v Itálii, ale tamní policii se zatím nepodařilo jeho pobyt lokalizovat. Přesto, že orgány činné v trestním řízení provedly řadu úkonů zaměřených na zjištění místa pobytu obviněného, nepodařilo se nic zjistit. To ale neznamená, že byly vyčerpány všechny možnosti k objasnění této otázky a to výsledkem nejbližších příbuzných obviněného, jejichž existence z trestního spisu vyplývá. Tak z č. l. 120 lze zjistit, že v D. L. by měla bydlet dcera obviněného M. P. Z č. l. 119 vyplývá, že již v předchozím pátrání po obviněném v roce 1998 nebyly prověřeny jeho styky se sestrou Z. S. rovněž bytem D. L. a také s jeho bratrem B. P. bytem v N. Možnost výslechu těchto osob nelze vyloučit, když z trestního spisu vyplývá, že pouze otec obviněného již zemřel (č. l. 98).

Pouze pro případ, podaří-li se výslechem těchto osob (případně i jiných, zejména pokud jde o Policii ČR zmiňované informace získané tzv. důvěrnou cestou, na č. l. 123 tr. spisu) zjistit pobyt obviněného v cizině tak, aby ve smyslu § 2 odst. 5 tr. ř. o tom nebyly důvodné pochybnosti, bude možné učinit i zákonu odpovídající rozhodnutí o tom, že trestní stíhání obviněného nebylo promlčeno podle § 67 odst. 1 tr. zák. a není tedy nepřípustné podle § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř. Případně i jiné rozhodnutí bude rovněž závislé na výsledku doplnění dokazování a nelze jej proto předjímat.

Na základě uvedených důvodů rozhodl Nejvyšší soud tak, jak je uvedeno ve výrokové části tohoto usnesení, když shledal naplnění důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. z hlediska jiného nesprávného hmotně právního posouzení v otázce, zda spáchaný trestný čin je již promlčen či nikoli.

Existenci důvodu dovolání podle § 265b odst. 1 písm. e) tr. ř., pak Nejvyšší soud neshledal, když pro naplnění tohoto důvodu dosavadní neúplné dokazování nesevřčí, protože neumožňuje spolehlivý závěr o promlčení trestního stíhání podle § 67 tr. zák. a tedy o jeho nepřípustnosti podle § 11 odst. 1 písm. b) tr. ř.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)
- [Výkon trestu](#)